

Vezetői összefoglaló

A villamosenergia-ipart befolyásoló legfontosabb külgazdasági körülmény az olajárak rendkívül magas szintje, amely a földgáz árát is felfelé hajtja. Ennek következtében a 2005 eleji villamosenergia-áremelés a tervezett 10% körülínél nagyobb mértékű is lehet.

A közüzemi nettó végfelhasználói árak 2004-ben nem nőttek, viszont az ÁFA emelése miatt a lakossági árak átlagosan 11,6%-kal emelkedtek. 2004. január 1.-től energiaadót kötelesek fizetni a közüzemi szolgáltatók, kereskedők, termelők és feljogosított fogyasztók. 2005. január 1.-vel új árszabályozási időszak indítása – és új induló árak megállapítása – válik esedékessé a villamosenergia-rendszerben, ennek előkészítéseként a Magyar Energia Hivatal eszköz- és költség-felülvizsgálatot végez az árszabályozás alá eső társaságoknál.

A következő 15 évben a villamosenergia-felhasználás évi átlag 1,8%-kal nőhet: a gazdaság növekedésénél alacsonyabb ütemben, mivel javul az energiateljesítmény hatékonyság, és a gazdaságot kevésbé energiaigényes ágazatok húzzák. A rendszer csúcsterhelése 15 éves időtávon átlag évi 1,8%-kal nőhet. Erősödik a nyári csúcsterhelés (mára meghaladhatja a téli csúcs 90%-át is), elsősorban a légkondicionálók terjedése következtében.

A Paksi Atomerőmű kettős blokkjában történt 2003. április 10.-i baleset helyreállítási munkálatai várhatóan 2005 elején fejeződnek be, a 2. blokk 2004 őszén állhatott ismét üzembe. Hosszú távon (2020-ig) nagyjából 6000 MW új kapacitás létrehozására lesz szükség, ami szükségessé teszi legalább egy alaperőmű létesítését is. Ugyanakkor elriaszthatja a befektetőket, hogy a gyengén működő nagykereskedelmi szabadpiac nem ad megfelelő árjelzéseket az ágazat jövedelmezőségéről. Ennek ellenére a dunajvárosi EMA Power bejelentette, hogy a közeljövőben 200 MW kapacitású kombinált ciklusú erőművet kíván létesíteni.

A külkereskedelemben főleg osztrák és még inkább szlovák energiaimportra van jelentős kereslet, míg export tekintetében a szlovák és horvát relációra mérsékeltebb az érdeklődés. 2004-től lehetőség nyílik a határkeresztesztő kapacitásaukciós kiosztott kapacitások másodlagos kereskedelmére, ettől a nagykereskedelmi piac javuló likviditását várják. Az EU terve szerint 2008-ig regionális piacokat kell kialakítani: ennek szellemében a magyar rendszerirányító MAVIR Rt. a jövőben szorosabb együttműködésre törekszik az olasz, osztrák, cseh, szlovák és szlovén partnereivel: 2005 januárjától a rendszerirányítók koordinálják kapacitásaukcióikat. Magyarország e regionális piacon fontos tranzitországgá válhat. Ugyanakkor az energiaimport bővülésének a határkeresztesztő kapacitásokon túl a szomszéd országok belső kereslete már középtávon (2010-ig) is korlátot szabhat.

2004. július 1.-vel feljogosított fogyasztóvá vált minden nem lakossági villamosenergia-fogyasztó. Ugyanakkor az effektív szabad piaci kínálat elégtelen, mert a termelő kapacitások 80%-a az MVM-nél van lekötve hosszú távú szerződésekkel, továbbá az kapacitásaukciós rendszertelenek és az általuk felkínált áram túl drága. Nem véletlen, hogy az MVM a magyar villamosenergia-rendszer kritikus szereplője, ugyanis bár piaci erőfölénnyel rendelkezik, de e társaságon keresztül történik a lakossági villamosenergia-árak állami szubvenciója is. Nem zárható ki a MAVIR privatizációja, akár már 2005-ben: ehhez azonban az átviteli hálózatot az MVM-től a MAVIR alá kellene rendelni, ami a masszívan veszteséges MVM-et éppen legfontosabb nyereségforrásától fosztaná meg.

Az EU szén-dioxid emisszió-kereskedelmi rendszerének bevezetéséhez szükséges szabályozás kidolgozása jelentős késéseket szenved. Szerencsére Magyarország problémák nélkül teljesítheti a kiotói jegyzőkönyvben vállalt kibocsátás-csökkentést, így a kvóták kiosztásakor nem várhatók szűk keresztmetszetek, sőt várhatóan értékesíthető fölös kapacitások is lehetnek.